

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Met voorliggend ontwerp worden diverse wijzigingen aan de reglementering inzake rijopleiding en –examinering aangebracht:

- De mogelijkheid tot vrijstelling van scholing voor de houders van niet-erkende buitenlandse rijbewijzen en de houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen wordt opgeheven;
- Voor de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, wordt de verplichting voorzien om de informatie die vermeld is in de door hen aan kandidaat-bestuurders afgegeven documenten elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken;
- De categorie AM wordt uit het basisopleidingsprogramma A gehaald en onder het basisopleidingsprogramma B gebracht zodat examinatoren die het basisopleidingsprogramma B volgen ook examens voor het behalen van het rijbewijs AM kunnen afnemen;
- Er wordt voor de kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn voorzien in een systeem van audiovertaling voor het afleggen van het theorie-examen en de gevaarherkenningstest, ter vervanging van de bijstand door een tolk;
- Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat de examencentra en de instellingen die het terugkommoment aanbieden, dienen te voorzien in redelijke aanpassingen voor kandidaten en deelnemers met een beperking;
- De minimumleeftijd voor het afleggen van het praktijkexamen wordt bepaald en er worden een aantal aanpassingen aangebracht aan de voor te leggen documenten om toegelaten te worden tot het rijexamen;
- Er wordt voorzien in de mogelijkheid tot uitsluiting van theorie- en praktijkexamens omwille van een onregelmatigheid, met name van gedrag waarmee de orde wordt verstoord, fraude of poging tot fraude en verbale of fysieke agressie ten aanzien van zaken of personen voor, tijdens of na het examen alsook de niet-naleving van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum, en om beroep in te dienen bij de beroepscommissie in het kader van een uitsluiting tot het afleggen van het rijexamen wegens een onregelmatigheid en na elke mislukte poging voor het rijexamen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Eerste principiële goedkeuring:

De Vlaamse Regering verleende op 5 maart 2021 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens (VR 2021 0503 DOC.0219/1BIS en VR 2021 0503 DOC.0219/2BIS).

Tevens werd de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken gelast om over het hierboven principiële goedgekeurd ontwerp advies in te winnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) en de Vlaamse Toezichtscommissie (VTC).

Beide adviezen zullen hieronder besproken worden.

2. Advies van de Mobiliteitsraad Vlaanderen (MORA):

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (hierna: MORA) heeft zijn advies gegeven op 2 april 2021.

Het MORA-advies is thematisch opgebouwd. Hierna zal ingegaan worden op de bemerkingen in het MORA-advies en wordt aangegeven waar deze aanleiding geven tot aanpassingen. Waar de opmerkingen niet gevolgd worden, wordt daarvoor een argumentatie gegeven.

2.1. Vrijstellingen

De MORA erkent dat door het elimineren van de mogelijkheid tot vrijstelling van scholing voor de houders van niet-erkende buitenlandse rijbewijzen en de houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen, een duidelijker afgelijnde groep kandidaten ontstaat die al dan niet vrijgesteld worden van verplichte scholing, bijvoorbeeld na twee keer falen bij het afleggen van het praktijkexamen.

De nota aan de Vlaamse Regering en het ontwerpbesluit maken volgens de MORA echter niet duidelijk hoeveel kandidaten door deze wijziging gevat worden, wat het moeilijk maakt om de impact van de maatregel in te schatten. Ook een duidelijke motivatie voor het schrappen van deze maatregel ontbreekt in de beleidsdocumenten.

De maatregel in het ontwerp zorgt ervoor dat geen enkele kandidaat nog vrijgesteld wordt van verplichte scholing. Zodoende worden alle kandidaten voor het behalen van een rijbewijs aan dezelfde verplichtingen onderworpen. Zoals in de nota aan de Vlaamse regering bij het ontwerp werd geargumenteed, wordt hiermee een ongelijke behandeling, waarvoor geen objectieve argumenten waren, weggewerkt. Er is immers geen enkele reden om aan te nemen dat de groep die onder de huidige regelgeving is vrijgesteld op basis van een niet-erkend buitenlands rijbewijs van een gunstmaatregel zouden moeten kunnen genieten in vergelijking met andere kandidaten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal examens dat sinds 2015 werd afgelegd door een houder van een buitenlands rijbewijs.

Openbare weg cat B	Buitenlands	Totaal resterend	Totaal examens
Aantal examens 2015	1.749	135.407	137.156
%	1.28%	98.71%	100%
Aantal examens 2016	2.517	139.802	142.319
%	1.77%	98.23%	100%
Aantal examens 2017	2.284	142.444	144.728
%	1.58%	98.42%	100%
Aantal examens 2018	4.252	118.106	122.358
%	3.48%	96.52%	100%
Aantal examens 2019	4.661	105.062	109.723
%	4.25%	95,75,%	100%
Aantal examens 2020*	3.851	85.713	89.564
%	4.30%	95.70%	100%

*in absolute cijfers is het aantal in 2020 uiteraard lager wegens de 2 sluitingsperiodes van de examencentra omwille van Corona.

2.2. Uitbreiden terugkommoment

Met dit ontwerpbesluit vergroot de Vlaamse Regering de groep bestuurders die het terugkommoment moet volgen. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat kandidaat-bestuurders die in Vlaanderen wonen maar in een ander gewest hun opleiding en examen afleggen, toch het terugkommoment moeten volgen. Ook bij een eventuele invoering van een directe toegang tot het rijexamen na 30u erkende rijopleiding zal het terugkommoment verplicht zijn.

Het dichten van deze hiaat in de regelgeving is positief, aangezien de Raad zich steeds voorstander heeft getoond van het terugkommoment en de verkeersveiligheidsbaten die een verlengde opleiding met zich meebrengt.

De MORA meent wel dat eventuele invoering van een directe toegang dringend een grondig debat verdient. De Raad is overtuigd dat de geëvolueerde maatschappelijke context ervoor zorgt dat dergelijk opleidingstraject een oplossing kan bieden voor een bepaald profiel van kandidaat-bestuurders voor wie de huidige opleidingsmogelijkheden te beperkt zijn.

De discussie rond de directe toegang moet op een later moment gevoerd worden en vormt geen onderdeel of issue in dit ontwerp-BVR.

2.3. Audiovertaling

De MORA staat positief tegenover de invoering van een systeem van audiovertaling aangezien het lagere werklast betekent voor de examencentra en een lagere kost voor kandidaat-bestuurders (€35 i.p.v. €51).

De Raad vraagt wel om te overwegen ook andere courante talen te voorzien in de audiovertaling. Aangezien een systeem van audiovertaling wordt opgezet kan een uitgebreider talenpakket worden aangeboden aan een lagere kostprijs voor de overheid, examencentra en bestuurders, dan wanneer voor elke specifieke taal een andere beëdigde tolk moet ingeschakeld worden. Dit kan opportuniteiten creëren op een arbeidsmarkt die momenteel vaak geconfronteerd wordt met mensen die een taalbarrière ervaren.

Eens de audiovertaling voor het Frans, Duits en Engels in de praktijk is gebracht, kan overwogen worden om het aantal talen uit te breiden. Er zal evenwel moeten worden nagedacht over de criteria volgens dewelke bepaald zal worden welke talen in aanmerking komen. Er zijn immers heel veel talen waarin een kandidaat audiovertaling kan wensen. Enkel talen die meermaals worden gevraagd zullen het voorwerp van een vertaling in functie van examen met audiovertaling kunnen uitmaken.

2.4. Onregelmatigheden en uitsluiting examens

Het ontwerpbesluit voorziet in de mogelijkheid tot uitsluiting van theorie- en praktijkexamens omwille van een onregelmatigheid. Voorbeelden hiervan zijn gedrag waarmee de orde wordt verstoord, fraude of poging tot fraude en verbale of fysieke agressie.

De MORA begrijpt dat dergelijke regels nodig zijn, maar hoedt zich voor situaties waarin examencentra eenzijdig kunnen bepalen welke gedragingen onregelmatigheden zijn. Het gaat hierbij uiteraard niet over duidelijke zaken zoals (poging tot) fraude, maar wel om vagere begrippen zoals verbale agressie. Daarom hecht de Raad belang aan de gegarandeerde toegang tot beroepsmogelijkheden.

De examencentra werken onder het toezicht van de Vlaamse administratie en zullen zich zodoende moeten verantwoorden indien blijkt dat deze grond voor uitsluiting te snel of te vaak wordt aangewend. In de praktijk zullen de examencentra 'moeilijke gevallen' waar twijfel over bestaat ook afstemmen met de administratie. Zo zal gaandeweg een duidelijk kader ontstaan waarop examencentra zich zullen baseren. Dit kader zal zijn neerslag vinden in de Omzendbrief aan de Examencentra. Examencentra hebben er bovendien niets bij te winnen om kandidaten onterecht te weren.

2.5. Beroepsmogelijkheden

Om eenzijdige beslissingen van examencentra aan te vechten is het voor de Raad cruciaal dat de beroepsmogelijkheden voor kandidaat-bestuurders gevrijwaard blijven. De voorliggende regelgeving lijkt het echter moeilijker te maken om beroep in te dienen bij de beroepscommissie in het kader van een uitsluiting tot het afleggen van het rijexamen wegens een onregelmatigheid en na elke mislukte poging voor het rijexamen.

Het verdubbelen van het retributiebedrag (en geplande indexeringen) is een extra hindernis voor personen om beroep aan te tekenen. De Vlaamse Regering vindt deze prijsstijging echter redelijk, gezien de totale dossierkost en het creëren van de mogelijkheid om sneller beroep in te dienen.

De Raad sluit zich in deze aan bij het advies van de Inspectie Financiën en erkent dat de impact van zowel een prijsverhoging als het sneller beschikbaar maken van beroepsmogelijkheden moeilijk in te schatten is. Daarom is het belangrijk om de beroepsprocedures te monitoren en na te gaan welke impact deze wijzigingen hebben en indien nodig aanpassingen te doen aan de toegang tot deze procedures.

Er zal worden ingegaan op de suggestie van de MORA om de beroepsprocedures te monitoren.

2.6. Categorie AM in opleidingsprogramma B

De categorie AM wordt uit het basisopleidingsprogramma A gehaald en onder het basisopleidingsprogramma B gebracht zodat examinatoren die het basisopleidingsprogramma B volgen ook examens voor het behalen van het rijbewijs AM kunnen afnemen.

De MORA volgt in deze de redenering uit de nota aan de Vlaamse Regering, maar vraagt om te verzekeren dat de huidige instructeurs met brevet II ook de mogelijkheid krijgen om deze praktische opleidingen te geven, eventueel na het volgen van een bijkomende basisvorming.

Op deze suggestie van de MORA werd ingegaan. In het ontwerp van besluit werd hiertoe dan ook een bepaling ingeschreven.

2.7. Onregelmatigheden en uitsluiting examens

Naast de mogelijkheid om kandidaten uit te sluiten omwille van onregelmatigheden bepaalt het ontwerpbesluit de gronden waarop ook begeleiders, instructeurs, stagiair-instructeurs uitgesloten kunnen worden.

De definitie van 'onregelmatigheden' bevat een aantal breed in te vullen begrippen, namelijk "[...] de niet-naleving van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examen centrum". De Mobiliteitsraad is op zijn hoede voor dergelijke regelgeving die de machtsverhouding tussen twee samenwerkende commerciële partijen naar één kant doet overhellen. Het is immers duidelijk dat enkel de examen centra kunnen bepalen wat 'niet-naleving van richtlijnen of instructies' inhoudt.

In het slechtste geval geven onenigheden over de definitie van 'richtlijnen of instructies' aanleiding tot meer beroepsprocedures. Het zijn echter deze beroepsprocedures waarover de Vlaamse Regering in zijn antwoord op het advies van de Inspectie Financiën stelt dat ze relatief kostelijk zijn en ze ervoor kiest om met de voorliggende regelgeving de retributie voor het aantekenen van beroep te verhogen. Een duidelijker uitgewerkte definitie van 'richtlijnen en instructies' kan er volgens de MORA voor zorgen dat onenigheden over begrippen geen aanleiding geven tot een toename van het aantal beroepsprocedures.

Het is onmogelijk een exhaustieve lijst van gedragingen die onder 'niet naleven van instructies' vallen op te maken. De examen centra werken onder het toezicht van de Vlaamse administratie en zullen zich zodoende moeten verantwoorden indien blijkt dat deze grond voor uitsluiting te snel of te vaak wordt aangewend. In de praktijk zullen de examen centra 'moeilijke gevallen' waar twijfel over bestaat ook afstemmen met de administratie. Zo zal gaandeweg een duidelijk kader ontstaan waarop examen centra zich zullen baseren. Dit kader zal zijn neerslag vinden in de Omzendbrief aan de Examen centra. Examen centra hebben er bovendien niets bij te winnen om medewerkers van rijsscholen onterecht te weren.

Mocht iemand toch van mening zijn dat hij onterecht werd uitgesloten, kan hij steeds beroep doen op de beroepsprocedure.

2.8. Aanpassing erkenning rijsschool

Inzake de erkenning van rijsschool worden de bepalingen aangepast rekening houdend met het ondernemersbegrip zoals voorzien in het Wetboek van Economisch Recht.

De MORA is via zijn leden op de hoogte gebracht van de mogelijke gevolgen die deze aanpassing met zich meebrengt, waaronder de mogelijkheid om meer organisatievormen (bv. vzw's) te erkennen als rijsschool.

Gezien de onduidelijkheden die voortkomen uit deze op het eerste zicht kleine aanpassing, acht de Raad het nuttig om de gevolgen van deze bepaling duidelijk te overleggen met de betrokken actoren en dan de definitieve afweging te maken. De MORA doet zelf geen uitspraken over de specifieke wenselijkheid van eender welke organisatievorm, maar vraagt wel om te allen tijde de kwaliteit van de rijopleiding voorop te stellen en een gelijk speelveld te garanderen.

Er zal hieromtrent nog verder overleg worden gepleegd met alle betrokken actoren. De bepalingen die hierop betrekking hebben, worden daarom uit het ontwerp gelicht.

2.9. Performante overlegstructuren ondersteunen hervormingen

De MORA vraagt om de hervorming van de rijopleiding verder te zetten. Een belangrijke eerste stap is het opnieuw samenroepen van de werkgroep rijopleiding. Deze werkgroep was tijdens de vorige legislatuur een belangrijke bondgenoot van de hervorming en bood de mogelijkheid voor vertegenwoordigers van alle betrokken organisaties (rij scholen, examen centra, kennisinstellingen, de Vlaamse overheid, VSV, enz.) om elkaar te ontmoeten en overleg te plegen in de schoot van het Vlaams Huis voor Verkeersveiligheid.

Volgens de Raad is het opportuun om verder te bouwen op de bestaande 'Taskforce rijopleiding' die momenteel de professionele actoren en de technische expertise in de sector verenigt. De MORA vraagt echter om deze taskforce in specifieke situaties – bijvoorbeeld bij besprekingen over de bredere socio-economische en maatschappelijke effecten van de hervorming van rijopleidingen – uit te breiden met relevante actoren met een focus op het algemeen mobiliteitsbeleid en socio-economisch beleid.

De Werkgroep Rijopleiding leverde in het begin van de hervorming van de rijopleiding inderdaad belangrijk werk. Eens de grote hervormingen beslist waren, was de deelname aan de Werkgroep echter beperkt. Bovendien namen een aantal partijen enkel deel om 'op de hoogte te blijven', maar leverden ze geen input aan het debat. Het is dan ook niet wenselijk om opnieuw een dergelijke ruime werkgroep samen te roepen. Voor rapportering aan een ruimere groep van partijen is de Werkkamer Educatie meer geschikt. Bovendien worden bij wetgevende initiatieven steeds de adviezen van de nodige adviesorganen ingewonnen.

Het is dus zaak om de sector en mogelijk andere betrokken partijen te betrekken op basis van hun effectieve betrokkenheid en actieve deelname.

2.10. Hervorming rijopleiding vervolmaken

De MORA merkt op dat het verplichte vormingsmoment op 12 maart 2020 vernietigd is door de Raad van State ten gevolge van de manier waarop het is ingevoerd, namelijk gekoppeld aan de uitgifte van het voorlopig rijbewijs, een federale bevoegdheid. De Raad maakt daarom gebruik van dit advies om te pleiten voor de herinvoering van het verplichte vormingsmoment. Het Waalse Gewest kan hierbij als voorbeeld dienen, aangezien het vormingsmoment daar wordt meegenomen als voorwaarde voor het praktisch examen, eerder als voorwaarde voor het verkrijgen van een voorlopig rijbewijs.

Verder geeft de MORA aan dat ook in andere onderdelen van de rijopleiding de principes om in te zetten op een betere en veiligere opleiding nog geen ingang hebben gevonden. Zo bestaat nog steeds het systeem waarbij kandidaat bestuurders twintig uur rijles volgen en van de betrokken rij school een certificaat krijgen om zonder begeleiding te rijden. Dit certificaat is de facto meer waard dan een (negatief) examenresultaat, want als de kandidaat bestuurder niet slaagt voor het praktisch rijexamen mag hij toch alleen blijven rijden. Dit systeem is door The International Commission for Driver Testing – waar Vlaanderen lid van is – in een audit op de korrel genomen. De MORA vraagt om dit systeem aan een grondig debat te onderwerpen, bij voorkeur in combinatie met de discussie over de directe toegang tot het rijexamen.

Het systeem van bekwaamheidsattesten waarmee een voorlopig rijbewijs M18 wordt verkregen waarmee kandidaten alleen kunnen oefenen zal worden geëvalueerd.

Ten slotte is het volgens de MORA belangrijk om blijvend aandacht te hebben voor het gelijk speelveld tussen rijsscholen, rijlesgevers en zelfstandige rijlesgevers, de instroom van rijlesgevers en de kwaliteitscriteria voor de rijsscholen.

Over deze zaken wordt continu overleg gevoerd met de sector. Voor de instroom van lesgevers wordt momenteel gewerkt aan een hervorming van de examens voor het behalen van een brevet.

3. Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC):

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van de persoonsgegevens (hierna: VTC) heeft op 6 april 2021 haar advies wetgeving nr. 2021/26 uitgebracht.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven voor de verwerkingen van persoonsgegevens (zie randnummer 7);
- de doeleinden verder specificeren en benoemen (zie randnummer 19);
- de verwerkingsverantwoordelijken verder benoemen in functie van de aan te vullen categorieën persoonsgegevens (zie randnummer 21);
- de categorieën persoonsgegevens die worden verwerkt verder verduidelijken (zie randnummer 27);
- bepalingen m.b.t. de bewaartermijnen toevoegen in functie van de aan te vullen categorieën persoonsgegevens (zie randnummer 33);
- bepalingen m.b.t. de juistheid van de te verwerken persoonsgegevens en de actualisatie daarvan toevoegen;
- transparantiemaatregelen uitwerken;
- de regeling en de essentiële elementen voor bepalen m.b.t. mededeling van persoonsgegevens.

(zie randnummer 45 van het advies)

Hierna zal ingegaan worden op de bemerkingen in het VTC-advies zoals opgenomen in onderdeel II van het advies (onderzoek van de adviesaanvraag) en wordt aangegeven waar deze aanleiding geven tot aanpassingen. Waar de opmerkingen niet worden gevolgd, wordt daarvoor een argumentatie gegeven.

3.1. Voorafgaande toelichting.

Dit behoeft geen nadere commentaar.

3.2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

De VTC constateert in randnummers 10, 11 en 12:

“De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en uit de nota aan de Vlaamse Regering, wel kan afgeleid worden:

- *wat de meeste doeleinden zijn van de vooropgestelde verwerkingen;*
- *wie de betrokkenen zijn (zie echter ook randnummer 5);*
- *aan wie de gegevens worden verstrekt (beroepscommissies en Departement Mobiliteit en Openbare Werken);*
- *de opslagperioden;*
- *de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).*

De andere aspecten die in randnummer 9 worden opgesomd, komen slechts zeer summier of impliciet aan bod. Bijkomende aanvullingen en preciseringen dringen zich op. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het Ontwerp zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.

De VTC wijst erop dat er mogelijk ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk de gegevens m.b.t. de gezondheid, meer bepaald van kandidaten met een gehoorhandicap, namelijk dove of slechthorende kandidaten van een rijexamen.”

Gelet op deze bemerking van de VTC zijn de essentiële elementen in de artikelen 20 en 37 van het ontwerp van besluit toegevoegd.

3.3. Doelbinding

In randnummer 19 van het advies wordt aangegeven:

“Er blijken volgens de VTC verwerkingen van persoonsgegevens plaats te vinden waarvoor het doeleinde niet expliciet wordt bepaald:

- *voor de verwerking van persoonsgegevens in artikel 4 van het Ontwerp, de plicht voor instellingen die examens afnemen om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, om de informatie die vermeld is in de door hen aan de kandidaat – bestuurders afgegeven documenten elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare werken, ontbreekt een welbepaald doeleinde.*

De VTC raadt aan dat deze doeleinden duidelijk en welbepaald worden omschreven.”

De VTC verwijst in haar advies naar artikel 4 van het ontwerp. Met artikel 4 van het ontwerp wordt in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs een paragraaf 2/1 ingevoegd. In artikel 20 van het ontwerp, waarmee o.a. een artikel 76 in voormeld koninklijk besluit wordt opgenomen, worden de doeleinden voor de verzameling en verwerking van de gegevens, vermeld in artikel 25, §2/1, reeds bepaald zodat deze opmerking van de VTC dan ook geen aanpassing van het ontwerp vereist.

3.4. Verantwoordelijkheid

Randnummer 21 bepaalt het volgende:

“Het Ontwerp bevat voor wat betreft bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens specifieke en expliciete bepalingen (cf. artikel 20 en 37 van het Ontwerp). De VTC verwijst naar randnummer 30 en beveelt aan dat voor de overige categorieën van persoonsgegevens, die nog niet werden gespecificeerd in artikelen 20 en 37 van het Ontwerp, een verwerkingsverantwoordelijke wordt aangeduid.”

Naar aanleiding van deze opmerking van de VTC werd het ontwerp aangepast en werden de artikelen 20 en 37 van het ontwerp aangevuld.

In randnummer 22 verwijst de VTC naar de gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen (GEB):

“De Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen (GEB - artikel 35 AVG) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB noodzakelijk zal zijn gelet op de lijst van de VTC met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG. De VTC

verwijst in dit kader naar de punten 6) (zwarte lijsten), 7) (kinderen en jongeren), 8) (minderheden), 11) (geen dienstverlening) en 19) (fraudebestrijding) van deze lijst, die hier relevant kunnen zijn.”

De gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen zullen, conform de AVG, uitgevoerd worden vooraleer de opgelijste verwerkingen van persoonsgegevens zullen plaatsvinden.

3.5. Minimale gegevensverwerking

In randnummer 28 van het advies van de VTC wordt verwezen naar de verwerking van het rijksregisternummer:

“Het Ontwerp bepaalt dat voor de unieke identificatie van de indiener van het beroepschrift het rijksregisternummer moet worden verwerkt worden. De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en beveelt aan om voor een decretale basis te zorgen voor het gebruik van het rijksregisternummer.”

Artikel 8, §1, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen bepaalt dat geen machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken vereist is wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Gezien de bewoording “krachtens” gebruikt is, houdt dit in dat dit ook bij besluit kan.

In randnummers 29 en 30 van het advies wordt het volgende vermeld:

“De categorieën persoonsgegevens worden volgens de VTC niet altijd duidelijk omschreven in het Ontwerp, bijvoorbeeld:

- *voor wat betreft de sanctieregelingen bij onregelmatigheden bij het theoretisch of praktisch examen (artikel 13 Ontwerp);*
- *voor wat betreft de sanctieregelingen bij onregelmatigheden bij het examen basiskwalificatie, gecombineerd examen of aanvullend examen basiskwalificatie (artikel 33 Ontwerp); en*
- *voor de verwerkingen van persoonsgegevens in artikels 29 t.e.m. 32 van het Ontwerp waarbij wordt opgesomd welke bewijsstukken de kandidaat dient voor te leggen om te worden toegelaten tot resp. het theoretisch of praktisch examen basiskwalificatie, gecombineerd theoretisch of praktisch examen.*

De VTC merkt bijgevolg op dat de te verwerken categorieën van persoonsgegevens, zoals omschreven in artikel 20 (“verwerking van gegevens”) en 37 van het Ontwerp, niet alle categorieën van persoonsgegevens lijken te omvatten die zullen worden verwerkt door de verwerkingsverantwoordelijken. De VTC raadt aan dat deze categorieën van persoonsgegevens verder wordt gespecificeerd in het Ontwerp.”

Naar aanleiding van deze opmerkingen van de VTC werd het ontwerp aangepast en werden de artikelen 13, 16, 20, 33, 35 en 37 van het ontwerp van besluit aangevuld.

Randnummer 31 van het VTC advies vermeldt:

“In het Ontwerp wordt specifiek de mededeling geregeld van gegevens (bijvoorbeeld: de verplichting voor instellingen die examens afnemen om bepaalde informatie elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare werken (artikel 4 en 26 van het Ontwerp). In de mate dat de organisaties die de persoonsgegevens meedelen Vlaamse bestuursinstanties zouden zijn, zal volgens de VTC rekening moeten gehouden worden met het nieuwe artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties.”

In de gevallen waarin een protocol noodzakelijk is, zal er een protocol worden afgesloten.

In randnummer 33 van het advies werd het volgende opgemerkt:

“Wat de bewaartermijn van de gegevens, merkt de VTC op dat er bewaartermijnen worden bepaald in artikelen 20 en 37 van het Ontwerp (nl. voor wat betreft de gegevensverwerking i.h.k.v. de (beroeps)procedure bij vastgestelde onregelmatigheden bij een examen) en dat deze bewaartermijnen heel beperkt zijn en voldoen aan de vereisten van artikel 5.1, e) AVG. De VTC verwijst naar randnummer 30 en beveelt aan dat voor de overige categorieën van persoonsgegevens, die nog niet werden gespecificeerd in artikelen 20 en 37 van het Ontwerp, ook een bewaartermijn wordt bepaald.”

Naar aanleiding van deze opmerking van de VTC werd het ontwerp van besluit aangepast en werden de artikelen 20 en 37 van het ontwerp aangevuld.

3.6. Juistheid

In randnummers 34 en 35 van het advies bevat het volgende:

“Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG). Het Ontwerp bevat volgens de VTC geen bepalingen over hoe de juistheid of de actualisatie van gegevens zal worden gegarandeerd. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.”

Het is evident dat in het kader van rijopleidingen en rijexamens juiste gegevens worden verwerkt.

Ingevolge artikel III.70, §1, 1°, van het Bestuursdecreet worden de persoonsgegevens verwerkt overeenkomstig de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, wat ook inhoudt dat de persoonsgegevens verwerkt worden overeenkomstig artikel 5, lid 1, d), van de AVG.

Deze verplichting is reeds duidelijk opgenomen in de artikelen van de AVG en het Bestuursdecreet en het is daarom niet aangewezen om dit nogmaals op te nemen in het ontwerp van besluit.

3.7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

Randnummers 36 en 37 van het advies geven het volgende aan:

“Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. In het Ontwerp wordt niet verwezen naar enige informatie om de betrokkene hierover te informeren. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen vermeldingen, zodat het voor de betrokkenen duidelijk is tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Uit het Ontwerp blijkt dat er ook persoonsgegevens van minderjarigen zullen worden verwerkt. Daarom moet er extra aandacht besteed worden aan de informatie die wordt verstrekt (cfr. artikel 12 AVG).”

De informatie die de betrokkene krijgt bv. bij zijn inschrijving moet transparant, beknopt en duidelijk zijn. De verwerkingsverantwoordelijken zullen overeenkomstig de bepalingen van artikel 12

e.v. van de AVG de betreffende informatie via privacyverklaring en informatieclausules aan de betrokkene bezorgen.

Deze verplichting is reeds duidelijk opgenomen in de artikelen van de AVG en het is daarom niet aangewezen om dit nogmaals op te nemen in het ontwerp. Regelgeving is daarenboven niet het meest geschikte middel om op begrijpbare, transparante en duidelijke wijze de betrokkene op de hoogte te brengen van zijn rechten.

3.8. Beveiligingsmaatregelen

Randnummers 38, 39 en 43 van het advies bepalen het volgende:

“Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet altijd duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens betreft (bijvoorbeeld, zonder beperkt te zijn tot: persoonsgegevens van minderjarigen of van personen met een handicap, gegevens m.b.t. (poging tot) fraude of onregelmatigheden) een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

Het Ontwerp bepaalt dat bepaalde persoonsgegevens geanonimiseerd zullen worden met als doel algemene en naamloze statistieken op te maken door het Departement om de beleidsmaatregelen te onderzoeken en te evalueren. Anonimisering is een goede maatregel, maar er moet wel voor gezorgd worden dan de anonimisering onherroepelijk is en dat bijkomende waarborgen als small cell analyse worden toegepast.”

Gezien, zoals de VTC zelf ook opmerkt, in eerste instantie de specificering van de maatregelen niet in de wetgeving moet worden opgenomen, vereist deze opmerking geen wijzigingen aan het ontwerp van besluit.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend ontwerp heeft tot doel de rijexamens te moderniseren.

Zo roept voorliggend ontwerp de ‘audiovertaling’ in het leven. Hierdoor wordt het theorie-examen en de risicoperceptietest toegankelijker voor kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn.

Momenteel worden tijdens het theorie-examen de vragen en de bijhorende antwoordmogelijkheden in het Nederlands op het computerscherm getoond en hoort de kandidaat de vraag en antwoordmogelijkheden via een hoofdtelefoon. Kandidaten die het Nederlands niet voldoende machtig zijn, kunnen zich laten bijstaan door een beëdigde tolk Frans, Duits of Engels. Met het systeem van audiovertaling dat door voorliggend ontwerp ingevoerd wordt, zal de kandidaat de vertaling van de vragen en bijhorende antwoordmogelijkheden in de hoofdtelefoon, in het Frans, Duits of Engels, horen, terwijl hij de vragen en bijhorende antwoordmogelijkheden op het computerscherm in het Nederlands ziet. De fysieke tolk wordt dus vervangen door een vooraf opgenomen vertaling. Deze werkwijze heeft verschillende voordelen. Zo zullen de betrokken kandidaten meer vrijheid krijgen om het examen af te leggen op het moment van hun keuze en in

het examencentrum van hun keuze. Alle kandidaten zullen verder eenzelfde vertaling krijgen, wat met een tolk niet altijd het geval is. Bovendien zal fraude door tolken, waar gevallen van bekend zijn, onmogelijk worden. Er is ten slotte ook een organisatorische winst voor de examencentra.

Voorliggend ontwerp beoogt verder onregelmatigheden tijdens het examen te bestrijden, door te voorzien in een procedure die moet worden toegepast bij vaststelling van onregelmatigheden voor, tijdens of na het theorie- of praktijkexamen. Het gaat hierbij om elke vorm van fraude of poging tot fraude en elke vorm van verbale of fysieke agressie ten aanzien van zaken of personen en dit voor, tijdens of na het theoretische of het praktische examen alsook, meer algemeen, de niet-naleving van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum. De procedure dient ertoe om kandidaten, begeleiders, instructeurs en stagiair-instructeurs die zich hieraan bezondigen voor een periode uit te sluiten van de examens. Dit is nodig om een signaal te geven en dergelijke praktijken te bestrijden.

Eveneens wordt de vrijstelling van scholing die bekomen kan worden door houders van een niet-erkend buitenlands rijbewijs en houders van erkende buitenlandse rijbewijzen die niet voldoen aan de andere voorwaarden voor de vrijstelling voor het theoretisch en praktisch examen opgeheven. Houders van een buitenlands rijbewijs dat is erkend, kunnen dit inruilen voor een Belgisch rijbewijs. Indien het buitenlands rijbewijs echter niet erkend is in België, is er geen reden om de houder vrij te stellen van scholing. Door deze wijziging worden houders van een niet-erkend buitenlands rijbewijs aan dezelfde verplichtingen als alle andere kandidaten onderworpen. Het gaat bijvoorbeeld over de verplichte scholing na twee keer niet slagen voor het examen. Bovendien zal de wijziging de veiligheid tijdens het examen ten goede komen.

Verder werden een aantal wijzigingen aan de geldende wetgeving aangebracht om deze in overeenstemming te brengen met wijzigingen die de federale overheid doorvoerde en om bestaande problemen op te lossen. Voor de instellingen die instaan voor het afnemen van examens om een rijbewijs of een bewijs van vakbekwaamheid te behalen, wordt de verplichting voorzien om de informatie die vermeld is in de door hen aan kandidaat-bestuurders afgegeven documenten elektronisch mee te delen aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Verder wordt de categorie AM uit het basisopleidingsprogramma A gehaald en onder het basisopleidingsprogramma B gebracht. Er wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat de examencentra en de instellingen die het terugkommoment aanbieden, dienen te voorzien in redelijke aanpassingen voor kandidaten en deelnemers. De minimumleeftijd voor het afleggen van het praktijkexamen wordt bepaald en er worden ten slotte een aantal aanpassingen aangebracht aan de voor te leggen documenten om toegelaten te worden tot het rijexamen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting van de artikelen 1 tot en met 43 van het ontwerp van besluit kan verwezen worden naar de artikelsgewijze toelichting zoals opgenomen in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring (cf. (VR 2019 2012 DOC.1309/1BIS), behoudens voor wat betreft onderstaande artikelen die werden aangepast naar aanleiding van het MORA-en VTC-advies, zoals eerder in deze nota toegelicht.

Artikel 5

Met dit artikel wordt artikel 26bis van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs gewijzigd.

De wijziging heeft betrekking op het in artikel 26 van voornoemd besluit vermelde basisopleidingsprogramma voor examinatoren, waarbij in de eerste paragraaf van het artikel 26bis vermeld wordt welke categorieën deel uitmaken van welk opleidingsprogramma.

De wijziging voorziet erin om de categorie AM, die samen met de categorieën A1, A2 en A vervat is in het opleidingsprogramma A, uit het opleidingsprogramma A te verwijderen en op te nemen in het opleidingsprogramma B, dat de categorieën B, B+E en G omvat en dit om navolgende redenen:

- het praktijkexamen van de categorie AM omvat enkel een gedeelte op privaat terrein, dit in tegenstelling tot het praktijkexamen van de categorieën A, A1 en A2 dat eveneens een proef op de openbare weg bevat. Daarenboven kennen de manoeuvres voor de categorie AM met 4 wielen grote raakpunten met de manoeuvres voor de categorie B;
- kandidaten voor het rijbewijs B krijgen na het slagen op het praktijkexamen voor de categorie B een rijbewijs dat zowel geldig is voor de categorie B als voor de categorie AM. Kandidaat-examinatoren die het programma B volgen, kunnen door de opname van de categorie AM in het programma B na de basisopleiding en bijhorende examens aldus onmiddellijk ingeschakeld worden als examinator bevoegd voor de categorieën AM en B.

Examinatoren die voor de inwerkingtreding van voorliggend ontwerp van besluit (1 augustus 2021) en sinds de inwerkingtreding van de opleidingsprogramma's zoals vervat in artikel 26bis van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 (1 mei 2013) een opleidingsprogramma B hebben gevolgd, kunnen ook examens afnemen van de categorie AM indien ze een bijscholing volgen die betrekking heeft op de examinering van bestuurders die een rijbewijs voor de categorie AM wensen te behalen.

Artikel 13

In hoofdstuk IV van titel III van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, waarin de regels betreffende de examens vervat zitten, wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, bestaande uit de artikels 39/1 tot en met 39/3, waarin een sanctieregeling wordt voorzien in geval van onregelmatigheden in het kader van het theoretisch of het praktisch examen.

Afhankelijk van wanneer de onregelmatigheid wordt vastgesteld, meer bepaald in het kader van het examen dan wel na het afleggen van het examen, zijn er twee procedures:

1) Het nieuwe artikel 39/1 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 bevat de procedure ingeval de onregelmatigheid wordt vastgesteld in het kader van het examen door een examinator of een medewerker van het examen centrum. Het betreft de volgende procedure:

Indien een examinator of een medewerker van het examen centrum meent dat er sprake is van een onregelmatigheid van de kandidaat of van de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat, wordt het examen van de kandidaat opgeschort totdat er een beslissing wordt genomen omtrent de vastgestelde onregelmatigheid.

De betrokkene wordt vervolgens onmiddellijk op de hoogte gebracht van alle relevante feitelijke gegevens en van de eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en wordt in zijn verdediging gehoord door een andere medewerker van het examen centrum dan diegene die de onregelmatigheid heeft vastgesteld. Een minderjarige kandidaat zal steeds gehoord worden in aanwezigheid van één van zijn ouders of van de persoon die bekleed is met het ouderlijk gezag.

Nadat de betrokkene gehoord werd of, indien de betrokkene niet kon of wou gehoord worden, na de vaststelling van de onmogelijkheid tot horen, beslist de medewerker van het examen centrum die de betrokkene ook gehoord heeft of er sprake was van een onregelmatigheid en maakt hij een proces-verbaal op. Hierin zijn een aantal persoonsgegevens opgenomen. Zo zal het proces-verbaal de identificatie- en contactgegevens, waaronder het rijksregisternummer, van de betrokkene en bij een minderjarige kandidaat van de ouders of de voogden bevatten, de identificatiegegevens van

de medewerker(s) van het examen centrum alsook de gegevens van het theoretische of het praktische examen.

Het proces-verbaal bevat tevens alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), de gegevens of stukken die de betrokkene meedeelt of bezorgt, een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen en wordt ondertekend door de hiervoor vernoemde medewerker van het examen centrum.

Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt, dan wel als het een minderjarige betreft aan de ouders of de voogden wordt bezorgd. Het examen centrum bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt de kandidaat uitgesteld voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examen centra en dit voor een periode van:

- a) drie maanden in geval van verstoring van de orde, het niet naleven van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examen centrum of, behoudens voor bedreigingen, voor elke vorm van verbale agressie;
- b) zes maanden in geval van bedreigingen of in geval van fysieke agressie tegen zaken;
- c) twaalf maanden in geval van een poging tot fraude of fraude of voor elke vorm van fysieke agressie tegen personen.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

2) Het nieuwe artikel 39/2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 bevat de procedure ingeval het Departement Mobiliteit en Openbare Werken na het afleggen van het theoretische of praktische examen kennis krijgt van fraude of van een poging tot fraude in het kader van dat examen. De procedure ziet er in dat geval als volgt uit:

Het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde brengt de betrokkene (d.i. de kandidaat of de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat) op de hoogte van alle relevante feitelijke gegevens en eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en informeert de betrokkene over zijn recht tot het indienen van een schriftelijk verweer binnen de dertig dagen na de datum van de kennisgeving.

Binnen de dertig dagen na de dag waarop het schriftelijk verweer werd ontvangen of, indien dit niet het geval is, binnen de dertig dagen na het verstrijken van de termijn van dertig dagen voor het indienen van schriftelijk verweer, dient het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde te beslissen of er sprake was van een onregelmatigheid. Indien de beslissing niet tijdig wordt genomen, wordt het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde geacht af te zien van het nemen van enige maatregel.

Er wordt een proces-verbaal opgemaakt. Dit bevat aantal persoonsgegevens. Zo zal het proces-verbaal de identificatie- en contactgegevens, waaronder het rijksregisternummer, van de betrokkene en bij een minderjarige kandidaat van de ouders of de voogden bevatten,

de identificatiegegevens van het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde alsook de gegevens van het theoretische of het praktische examen. Tevens bevat het proces-verbaal alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), de gegevens of stukken die de betrokkene meedeelt of bezorgt, een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, dat door het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde wordt ondertekend, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt dan wel als het een minderjarige betreft aan de ouders of de voogden wordt bezorgd. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het examen centrum waar het examen werd afgelegd.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt het examen van de kandidaat ongeldig verklaard, wordt het examenresultaat gewijzigd naar een uitstel voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examen centra en dit voor een periode van twaalf maanden.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

Tot slot bevat deze nieuwe afdeling een bepaling, opgenomen in een nieuw artikel 39/3 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998, waarin wordt voorzien dat een examen ongeldig is en het examenresultaat wordt gewijzigd naar een uitstel indien de kandidaat een examen aflegt:

- ofwel na het examen waar een onregelmatigheid werd vastgesteld maar voor de datum van de beslissing tot uitsluiting;
- ofwel gedurende de periode waarin de kandidaat uitgesloten is van het afleggen van een examen wegens een onregelmatigheid.

Artikel 20

Artikel 6.3 AVG schrijft voor dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, minstens volgende essentiële elementen van die verwerking moet vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Met het voorliggende ontwerp van besluit wordt een nieuwe titel V ingevoegd in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs waarin inzake de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de examen centra, de beroepscommissie en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in het kader van voorliggend ontwerp van besluit verenigd zijn en telkenmale wordt aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinden en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

Gezien de opmerkingen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) in haar advies bij voorliggend ontwerp van besluit (zie supra), werden de gegevens die verzameld en verwerkt worden, de doeleinden waarvoor deze gegevens verzameld en

verwerkt worden alsook de bewaartermijn van deze gegevens in artikel 20 van het ontwerp aangevuld.

Artikel 21

Gezien met artikel 3 van voorliggend ontwerp van besluit artikel 15 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 in lijn wordt gebracht met de uren praktisch rijonderricht die in het kader van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 gevolgd dienen te worden, wordt in artikel 2, §1, eerste lid, van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 de verwijzing naar de in artikel 4 en 9 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 bedoelde lessen theoretisch en praktisch rijonderricht opgeheven.

Artikel 33

Aan hoofdstuk 3 van titel III van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, waarin de regels betreffende de examens vervat zitten, wordt een nieuwe afdeling 5/1 toegevoegd, bestaande uit de artikels 43/1 tot en met 43/4, waarin een sanctieregeling wordt voorzien in geval van onregelmatigheden in het kader van het examen basiskwalificatie, het gecombineerd examen of het aanvullend examen basiskwalificatie.

De regeling in geval van onregelmatigheden is enkel van toepassing op de examens afgelegd in een examen centrum zoals vermeld in artikel 25 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs (cfr. het nieuwe artikel 43/1 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007).

Afhankelijk van wanneer de onregelmatigheid wordt vastgesteld, meer bepaald in het kader van het examen dan wel na het afleggen van het examen, zijn er twee procedures:

1) Het nieuwe artikel 43/2 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 bevat de procedure ingeval de onregelmatigheid wordt vastgesteld in het kader van het examen door een examinator of een medewerker van het examen centrum. Het betreft de volgende procedure:

Indien een examinator of een medewerker van het examen centrum meent dat er sprake is van een onregelmatigheid van de kandidaat of van de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat, wordt het examen van de kandidaat opgeschort totdat er een beslissing wordt genomen omtrent de vastgestelde onregelmatigheid.

De betrokkene wordt vervolgens onmiddellijk op de hoogte gebracht van alle relevante feitelijke gegevens en van de eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en wordt in zijn verdediging gehoord door een andere medewerker van het examen centrum dan diegene die de onregelmatigheid heeft vastgesteld.

Nadat de betrokkene gehoord werd of, indien de betrokkene niet kon of wou gehoord worden, na de vaststelling van de onmogelijkheid tot horen, beslist de medewerker van het examen centrum die de betrokkene ook gehoord heeft of er sprake was van een onregelmatigheid en maakt hij een proces-verbaal op. Hierin zijn een aantal persoonsgegevens opgenomen. Zo zal het proces-verbaal de identificatie- en contactgegevens, waaronder het rijksregisternummer, van de betrokkene bevatten, de identificatiegegevens van de medewerker(s) van het examen centrum alsook de gegevens van het theoretische of het praktische examen. Het proces-verbaal bevat tevens alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), de gegevens of stukken die de betrokkene meedeelt of bezorgt, een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen en wordt ondertekend door de hiervoor vernoemde medewerker van het examen centrum.

Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt. Het examencentrum bewaart het andere exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het Departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt de kandidaat uitgesteld voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examen centra en dit voor een periode van:

- a) drie maanden in geval van verstoring van de orde, het niet naleven van richtlijnen of instructies die worden gegeven door examinatoren of medewerkers van het examencentrum of, behoudens voor bedreigingen, voor elke vorm van verbale agressie;
- b) zes maanden in geval van bedreigingen of in geval van fysieke agressie tegen zaken;
- c) twaalf maanden in geval van een poging tot fraude of fraude of voor elke vorm van fysieke agressie tegen personen.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

2) Het nieuwe artikel 43/3 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 bevat de procedure ingeval het Departement Mobiliteit en Openbare Werken na het afleggen van het examen kennis krijgt van fraude of van een poging tot fraude in het kader van dat examen. De procedure ziet er in dat geval als volgt uit:

Het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde brengt de betrokkene (d.i. de kandidaat of de begeleider, instructeur of stagiair-instructeur van de kandidaat) op de hoogte van alle relevante feitelijke gegevens en eventuele stukken waaruit de onregelmatigheid die werd vastgesteld, blijkt en informeert de betrokkene over zijn recht tot het indienen van een schriftelijk verweer binnen de 30 dagen na de datum van de kennisgeving.

Binnen de dertig dagen na de dag waarop het schriftelijk verweer werd ontvangen of, indien dit niet het geval is, binnen de dertig dagen na het verstrijken van de termijn van dertig dagen voor het indienen van schriftelijk verweer dient het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde te beslissen of er al dan niet sprake was van een onregelmatigheid. Indien de beslissing niet tijdig wordt genomen, wordt het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde geacht af te zien van het nemen van enige maatregel.

Er wordt een proces-verbaal opgemaakt. Dit bevat een aantal persoonsgegevens. Zo zal het proces-verbaal de identificatie- en contactgegevens, waaronder het rijksregisternummer, van de betrokkene bevatten, de identificatiegegevens van het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde alsook de gegevens van het theoretische of het praktische examen. Tevens bevat het proces-verbaal alle relevante feitelijke gegevens (eventueel aangevuld met alle dienstige stukken), de gegevens of stukken die de betrokkene meedeelt of bezorgt, een verslag van het horen alsook de gemotiveerde beslissing en de opgelegde maatregelen. Dit proces-verbaal dient steeds in twee exemplaren te worden opgesteld, dat door het hoofd van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of zijn gemachtigde wordt ondertekend, waarbij één exemplaar ofwel wordt afgegeven aan de betrokkene tegen een ontvangstbewijs, ofwel via een aangetekende brief met ontvangstbewijs aan de betrokkene wordt overgemaakt. Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken bewaart het andere

exemplaar en maakt binnen de twee werkdagen een kopie over aan het examencentrum waar het examen werd afgelegd.

Indien er beslist wordt dat er sprake is van een onregelmatigheid, wordt het examen van de kandidaat ongeldig verklaard, wordt het examenresultaat gewijzigd naar een uitstel voor het examen en wordt de betrokkene uitgesloten van het afleggen van een examen of het begeleiden van kandidaten tijdens een examen in de examencentra en dit voor een periode van twaalf maanden.

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingediend bij de beroepscommissie.

Tot slot bevat deze nieuwe afdeling een bepaling, opgenomen in een nieuw artikel 43/4 van het koninklijk besluit van 4 mei 2007, waarin wordt voorzien dat een examen ongeldig is en het examenresultaat wordt gewijzigd naar een uitstel indien de kandidaat een examen aflegt:

- ofwel na het examen waar een onregelmatigheid werd vastgesteld maar voor de datum van de beslissing tot uitsluiting;
- ofwel gedurende de periode waarin de kandidaat uitgesloten is van het afleggen van een examen wegens een onregelmatigheid.

Artikel 37

Artikel 6.3 AVG schrijft voor dat regelgeving die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, minstens volgende essentiële elementen van die verwerking moet vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Met het voorliggende ontwerp van besluit worden in het bestaande hoofdstuk 3 van titel VI van het koninklijk besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E inzake de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen betreffende de verwerking van gegevens door de examencentra, de beroepscommissie en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken in het kader van voorliggend voorontwerp van besluit verenigd en wordt telkenmale aangegeven welke gegevens worden verzameld en verwerkt, wie verwerkingsverantwoordelijke is, alsook voor welk doeleinden en gedurende welke periode de gegevens worden verzameld en verwerkt.

Gezien de opmerkingen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) in haar advies bij voorliggend ontwerp van besluit (zie supra), werden de gegevens die verzameld en verwerkt worden, de doeleinden waarvoor deze gegevens verzameld en verwerkt worden alsook de bewaartermijn van deze gegevens in artikel 37 van het ontwerp aangevuld.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Zie eerste principiële goedkeuring (VR 2021 0503 DOC.0219/1BIS).

B. ESR-TOETS

Zie eerste principiële goedkeuring (VR 2021 0503 DOC.0219/1BIS).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Zie eerste principiële goedkeuring (VR 2021 0503 DOC.0219/1BIS).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Zie eerste principiële goedkeuring (VR 2021 0503 DOC.0219/1BIS).

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens
- het advies van de MORA
- het advies van de VTC